

TEMAT GOŚCIA ► S. 16

Jak Europa po lockdownie
otwiera się na pielgrzymów.

ŚWIAT ► S. 49

O co chodzi w konflikcie
izraelsko-palestyńskim?

DZISIAJ W NUMERZE

**DODATEK
HISTORYCZNY**



TYGODNIK KATOLICKI UKAZUJE SIĘ OD 1923 R.

GOŚĆ

NIEDZIELNY

nr 20 rok XCVIII 23 maja 2021

Cena: 6 zł (w tym 8% VAT)

GOSC.PL

INDEKS
359424



CZAS DUCHA

KOŚCIÓŁ ► S. 24

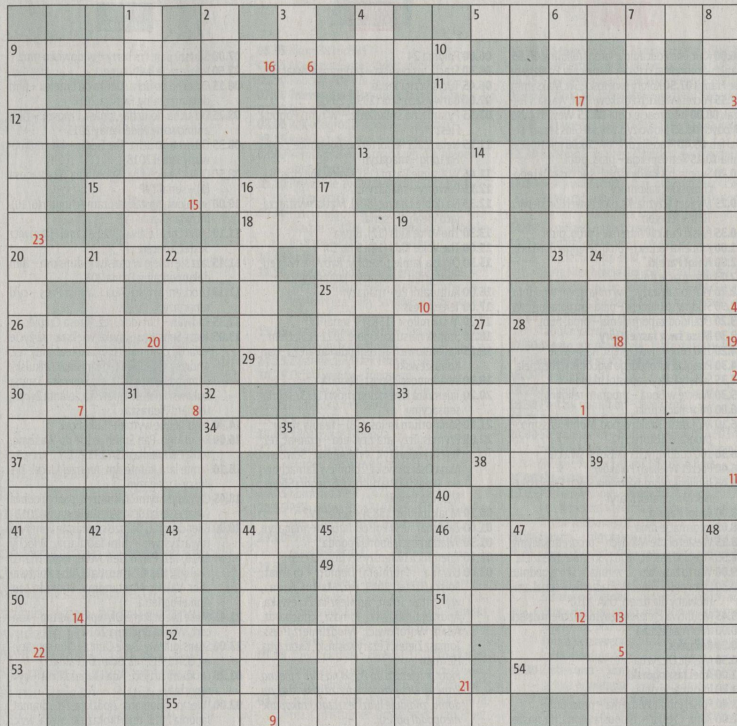
Potrzebujemy Ducha Świętego, by zrozumieć,
co Bóg chce nam dziś powiedzieć przez trudny czas pandemii
czy problemy wewnątrz Kościoła.

POZIOMO:

5] może być lekkomyślny lub kontrolowany, 9] inaczej karta pre-paid, 11] boss, impresario, 12] mieszkanka dawnej kolonii brytyjskiej w Afryce, 13] np. pozabankowa lub publiczna, 15] tropikalne drzewo, 18] znawca psów, 20] dziki w mieszkaniu, 23] sukulenta, 25] słodkie jabłko, 26] postępowanie się wirtualną kartą kredytową związane jest z odnawialnym... kredytowym (w mianowniku), 27] utwór muzyczny jak wiersz, 29] debetowa karta wirtualna pozwala nam korzystać z naszych pieniędzy zgromadzonych na... bankowym (w mianowniku), 30] osoba, która korzysta z usług danego banku, 33] drań, bezcelny typ, 34] dział, 37] antonim postępu, 38] kwiat – symbol wiosny, 41] kartami wirtualnymi można płacić w tradycyjnych sklepach pod warunkiem, że mamy zainstalowany w telefonie moduł..., 43] warowna wieża, 46] kartą wirtualną można płacić w sklepie lub przez..., 49] pieśni operowe, 50] rarytas, 51] urządzenie elektroniczne wykorzystywane do realizowania płatności mobilnych, 52] kręta, 53] kuzemu, 54] komputer główny, 55] inaczej środki finansowe.

PIONOWO:

1] jeden z rodzajów wirtualnej karty płatniczej, 2] dział fizyki o świetle, 3]...Fundusz Gwarancyjny, 4] każda karta płatnicza posiada z tyłu specjalny zabezpieczający..., 6] amylaza, 7] choroba z napadami drgawek, 8] wirtualna lub plastikowa (dwa słowa), 9] możemy w nim zgrupować różne wirtualne karty płatnicze (dwa słowa), 10] prorok ST, 14] gryzoń nadrzeczny, 16] ryba gotowa do tarła, 17] wąż dusiciel, 19] cukier mleczny, 21] typ nadwozia auta, 22] metal srebrzystobiał, 24] architekt, 28] żółta glina, 31] BFG obejmuje gwarancję nasze środki zgromadzone w bankach do kwoty 100 tysięcy..., 32] zając morski (anagram: szata), 35] szczypte w uszy, 36] krwisty befsztyk, 39] uszlachetnianie tkanin, 40] natchniony poeta, 42] spoiwo murarskie, 43] na czele diecezji, 44] łóżko albo koja, 45] wyspa na Pacyfiku, 47] hipnotyczny sen, 48] graniczy z tajgą.



Litery z pól ponumerowanych dodatkowo od 1 do 23 utworzą rozwiązanie.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23															

Hasło należy przysłać do 2 czerwca 2021 r. drogą elektroniczną na adres projekt@gosc.pl lub pocztą tradycyjną na adres: Instytut Gość Media, ul. Wita Stwosza 11, 40-042 Katowice, z dopiskiem „Bank pod ręką”.

Nazwiska laureatów zostaną opublikowane w GN nr 23/2021 na 13 czerwca 2021 r.

KUPON

KRZYŻÓWKA

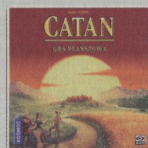
- ☐ Oświadczam, że zapoznałem(łam) się z Ogólnym Regulaminem Konkursu Instytutu Gość Media (Regulamin) i akceptuję jego warunki. Pełny tekst Regulaminu dostępny jest na stronie internetowej www.igomedia.pl/Regulamin.
- ☐ Wyrażam „zgodę na podanie do publicznej wiadomości mojego imienia i nazwiska w związku z udziałem w konkursie „Krzyżówka” w informacji o jego wynikach na łamach tygodnika „Gość Niedzielny”. Administratorem danych osobowych jest Instytut Gość Media z siedzibą w Katowicach (40-042), ul. Wita Stwosza 11 (Organizator), z którym można się skontaktować: pismem na adres siedziby lub za pośrednictwem poczty e-mail na adres: rado@igomedia.pl. Dane osobowe są przetwarzane na podstawie prawnie uzasadnionego Interesu Organizatora w celu przeprowadzenia konkursu „Krzyżówka”. Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do treści swoich danych, żądania ich sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, przeniesienia, wniesienia sprzeciwu, wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Więcej informacji o przetwarzaniu danych można uzyskać w Regulaminie dostępnym na stronie internetowej www.igomedia.pl/Regulamin.

czytelny podpis

* Zakreślenie pól jest dobrowolne, ale konieczne, żeby wziąć udział w konkursie.

** Zgodą na przetwarzanie danych w celu opublikowania wyników może w każdym momencie zostać wycofana przez kontakt na adres siedziby Organizatora lub na adres e-mail: rado@igomedia.pl.

Nagroda tygodnia



OSADNICZY Z CATANU to popularna gra rodzinno-ekonomiczna, w której gracze kolonizują wyspę. Ich zadaniem jest rozbudowa dróg i wiosek. Optymalny dopływ zasobów naturalnych oraz rozsądny handel z innymi graczami są kluczem do zwycięstwa.

UWAGA! Wśród osób, które nadesłały prawidłowe rozwiązanie, rozlosowanych zostanie 10 nagród.

NBP

Narodowy Bank Polski

Projekt realizowany z Narodowym Bankiem Polskim w ramach programu edukacji ekonomicznej.

■ RZUT OKA NA HISTORIĘ

Wystawę zatytułowaną „W promieniach majowej jutrzienki. Konstytucja 3 maja i jej znaczenie”, którą przygotowało lubelskie Archiwum Państwowe, będzie można oglądać do końca września. Materiały, które się na niej znalazły, w zdecydowanej większości pochodzą z zasobów archiwum lubelskiego. Na specjalnych tablicach udało się pokazać nie tylko dokumenty z tamtego czasu, ale i zaprezentować sylwetki osób znaczących przy uchwalaniu konstytucji, a także tych ludzi, którzy nie zgadzając się na reformy, doprowadzili do upadku Rzeczypospolitej i zniknięcia jej z mapy Europy na 123 lata.

PERELKI Z DAWNYCH CZASÓW

Najważniejszym dokumentem prezentowanym na wystawie jest odręczna kopia tekstu Konstytucji 3 maja. Oryginał oczywiście zachowany jest w archiwum w Warszawie, ale kopie tego aktu powinny trafić do wszystkich grodów ówczesnej Rzeczypospolitej, gdzie były oblatowane, czyli wpisywane do ksiąg grodzkich. Wówczas ostatecznie stawały się prawem. Jeden z takich dokumentów trafił też do Lublina – wyjaśnia Bartosz Staregowski, autor ekspozycji prezentowanej na dziedzińcu Archiwum Państwowego w Lublinie.

Na wystawie nie brakuje planszy poświęconej obradom Sejmu Czteroletniego, w efekcie czego uchwalono ostateczny tekst ustawy zasadniczej.

W tym kontekście pokazujemy dokumenty, które zmieniły sytuację w miastach, dając im większą swobodę gospodarczą, tak by dotknięte ogromnym kryzysem wynikającym z wcześniejszego okresu wojennego, mogły stanąć na nogi. Zlikwidowano wówczas jurysdykcje miejskie, czyli obszary, które

Majowa jutrzienka

230 lat temu została uchwalona Konstytucja 3 maja. Poświęconą temu niecodziennemu wówczas dokumentowi **specjalną wystawę przygotowało Archiwum Państwowe w Lublinie.**



▲ Bartosz Staregowski zachęca do zapoznania się z pismami, zdjęciami i mapami prezentowanymi na ekspozycji.



▲ Projekt lubelskiego pomnika powstał jeszcze przed odzyskaniem przez Polskę niepodległości.

do tej pory wyjęte były spod prawa miejskiego magistratu. Władzę sprawowali tam panowie duchowni lub świeccy, którzy rządili się własnymi

prawami. To także nie sprzyjało rozwojowi miast, więc reformy konstytucji zakładały likwidację takich obszarów i podporządkowanie ich powszechnym

mu prawodawstwu – wyjaśnia archiwista.

PATRIOCI I ZDRAJCY

Konstytucja, która miała zreformować życie polityczne w Polsce, przynosząc wiele zmian w każdej dziedzinie życia, tym samym ratując kraj przed ingerencją obcych mocarstw, nie podobala się części możnowładców, którzy rzecz jasna tracili część swoich wpływów i dochodów uzyskiwanych dzięki zagranicznej protekcji. Stąd zawiązanie konfederacji targowickiej, której celem był powrót do stanu sprzed konstytucji i zachowanie protektoratu rosyjskiego nad Polską.

Wystawa pokazuje także osoby związane zarówno z uchwalaniem konstytucji, jak i ich przeciwników oraz wojnę, jaką Polska w obronie konstytucji musiała prowadzić z Rosją, o co zabiegali konfederaci – opowiada B. Staregowski.

Opowieść o Konstytucji 3 maja kończą plansze przedstawiające, jak dawniej upamiętniano w Polsce to wydarzenie. Warto wiedzieć, że jeszcze przed odzyskaniem przez Polskę niepodległości w 1916 roku władze austriackie zgodziły się na organizację pierwszych obchodów upamiętniających ustawę z 1791 roku. To wtedy zaplanowano powstanie w Lublinie pomnika konstytucji, który dziś znajduje się na Krakowskim Przedmieściu, oraz na pochód 3 maja 1917 roku, który upamiętniał próbę ratowania I Rzeczypospolitej.

Więcej o wydarzeniach sprzed 230 lat można się dowiedzieć, oglądając wystawę prezentowaną przed Archiwum Państwowym w Lublinie oraz z katalogu przygotowanego specjalnie na tę okazję. Agnieszka GIEROBA